

Tilsyn med arbeidsmiljøforhold i tannklinikker

NTF har som en oppfølging av januarkurset 2006 om kvalitetssystem i tannlegepraksis, bedt Arbeidstilsynet om en nærmere redegjørelse når det gjelder hvem som får tilsyn og hva som vektlegges. Arbeidstilsynet har kommet med følgende orientering.

Hvem får tilsyn?

Arbeidstilsynet gjennomfører risikobasert tilsyn, også mot tannlegebransjen. Staten ser særlig på risikoforhold, og velger virksomheter blant annet ut fra

- om det er vist dårlig kjennskap og liten vilje til egenaktivitet på arbeidsmiljøområdet,
- utviklingstrekk og teknologinivå i bransjen,
- meldinger fra Arbeidstilsynets regioner og andre.

Ved utvelgelse av klinikker vil etaten se på klinikker som har høy frekvens av skader, sykdom og stress. I tillegg ser en på om den enkelte klinikk er tilknyttet lovpålagt vernetjeneste, samt at de har utført risikovurdering for arbeid med f.eks. irriteranter.

Omfang og tema for tilsynet er avhengig av om etaten på forhånd melder sin ankomst. Faste punkter vil være oppfølging av lover og forskrifter, med tilhørende fagdokumentasjon. Dette vil også være avhengig av temaet eller hensikten med tilsynet. Verneombud vil bli informert og holdt oppdatert i forhold til tilsynets funn.

Hva vektlegges ved tilsyn?

Inneklima

Arbeidstilsynet vil se på ventilasjonsmulighetene i klinikken. De vanligste kilder til et dårlig inneklima er for høy lufttemperatur og begrenset utlufting. Det er videre viktig med godt renhold, samt at kjemiske irriteranter i arbeidsatmosfæren holdes på lavest mulig nivå. Symptomer på for høye nivåer kan blant annet være gjentagne irritasjoner i hals, øyne og nese, luftveisfeksjoner og astma, tørrhet, eksem og kløe i huden, unormal trøtthet og hodepine. Disse tilstandene kommer ofte etter en viss tid i lokalene, og avtar når man forlater jobben.

Belastningslidelser

Tilsynet vurderer klinikkens muligheter til ergonomisk tilpassing av pasient- og arbeidsstoler, samt at arbeidsteknikkene er tilfredsstillende. Det er kjent at belastningslidelser kan oppstå ved for lite hvile og restitusjon og/eller variasjon i det daglige arbeidet. Høyt arbeidstempo med få pauser og statisk arbeid kan være risikofaktorer.

Allergi og overfølsomhet/ kjemikalier på arbeidsstedet

Håndeksem blant tannhelsepersonell kan skyldes hudkontakt med allergifremkallende stoffer, tannfyllingsmaterialer i plast og andre kjemikalier. De fleste tannhelseklinikker har i dag gode rutiner for håndtering av denne typen stoffer.

HMS datablader

En del klinikker har mangelfulle og utdaterte helse-, miljø- og sikkerhetsdatablader for farlige kjemikalier, og det er heller ikke gode nok rutiner for å oppdatere og informere om disse. Det vil følgelig være vanskelig å gjøre seg kjent med eventuelle helsefarer som er forbundet både med de ulike kjemikalier som brukes, og hvilke forholdsregler man skal ta.

Internkontroll i klinikkene

Mange av dagens klinikker har internkontrollsystem som baserer seg på innkjøpte løsninger. Mange virksomheter med flere ansatte kan ha et stort papir-/databasert system som kan virke uoverkommelig og demotiverende å sette seg inn i, og som ofte blir stående ubrukt. Tilsynet anbefaler enkle systemer og foreslår hva den enkelte klinikk i praksis kan gjøre. Det kan være enkle dokumenterte arbeidsrutiner, og at de ansatte er bevisste i forhold til helsefarene knyttet til de forskjellige arbeidsområdene. Det er også viktig å ha systemer som fanger opp avvik i arbeidsmiljøet, for eksempel gjennom jevnlig medarbeidersamtaler og personalmøter.

Dette kan enkelt dokumenteres og legges frem for tilsynsmyndigheten, og må avpasses til virksomhetens størrelse.

Kontaktperson i Arbeidstilsynet: senioringeniør Geir Teigen. E-post: geir.teigen@arbeidstilsynet.dep.no